Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

29. listopada 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 93/13/EEZ – Ugovor o hipotekarnom kreditu – Nepoštene odredbe – Postupak ovrhe – Opozicijski zahtjev – Prekluzivni rok“

U predmetu C-8/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Martorell (Prvostupanjski sud br. 4 u Martorellu, Španjolska), odlukom od 28. listopada 2013., koju je Sud zaprimio 10. siječnja 2014., u postupku

BBVA SA, ranije Unnim Banc SA,

protiv

Pedra Peñalve Lópeza,

Clare López Durán,

Diega Fernándeza Gabarra,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, potpredsjednik Suda u svojstvu predsjednika prvog vijeća, F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits (izvjestitelj) i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Ferreira,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 11. veljače 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za BBVA SA, ranije Unnim Banc SA, J. Rodríguez Cárcamo i B. García Gómez, *abogados*,

— za P. Peñalvu Lópeza i C. López Durán te D. Fernándeza Gabarru, M. Alemany Canals, A. Martínez Hiruela, T. Moreno i A. Davalos, *abogados*,

— za španjolsku vladu, M. J. García-Valdecasas Dorrego, u svojstvu agenta,

— za Europsku komisiju, J. Baquero Cruz i M. van Beek, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 13. svibnja 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 6. i 7. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 260.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva BBVA SA, ranije Unnim Banc SA (u daljnjem tekstu: BBVA), s jedne strane, te D. Fernándeza Gabarre, P. Peñalve Lópeza i C. López Durán, u vezi s njihovim protivljenjem ovrsi na temelju hipoteke na parkirališnom mjestu i predaji stvari.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 određuje:

„Države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba.“

4 Članak 7. stavak 1. navedene direktive glasi kako slijedi:

„U interesu potrošača i tržišnih konkurenata države članice osiguravaju da postoje primjerena i djelotvorna sredstva za sprečavanje stalnog korištenja nepoštenih odredaba u ugovorima koji prodavatelji robe i pružatelji usluga sklapaju s potrošačima.“

Španjolsko pravo

5 Zakonom 1/2013 o mjerama za povećanje zaštite hipotekarnih dužnika, restrukturiranju duga i socijalnoj najamnini (Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social) od 14. svibnja 2013. (BOE br. 116 od 15. svibnja 2013., str. 36373.) izmijenjen je Zakonik o građanskom postupku (Ley de enjuiciamiento civil) od 7. siječnja 2000. (BOE br. 7 od 8. siječnja 2000., str. 575.), a sam taj zakon izmijenjen je Dekretom-zakonom 7/2013 o hitnim poreznim i proračunskim mjerama kao i mjerama za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija (decreto-ley 7/2013, de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación) od 28. lipnja 2013. (BOE br. 155 od 29. lipnja 2013., str. 48767., u daljnjem tekstu: Zakonik o građanskom postupku).

6 Četvrta prijelazna odredba Zakona 1/2013 (u daljnjem tekstu: sporna prijelazna odredba) tiče se ovršnih postupaka koji su pokrenuti prije stupanja na snagu Zakona 1/2013 i koji još nisu zaključeni. Ta odredba glasi:

„1. Izmjene [Zakonika o građanskom postupku] u skladu s ovim Zakonom primjenjuju se na ovršne postupke koji su u tijeku na dan njegova stupanja na snagu i isključivo u pogledu ovršnih radnji koje još treba poduzeti.

2. U svakom slučaju, u ovršnim postupcima koji su u tijeku na dan stupanja na snagu ovog Zakona i u kojima je istekao rok od deset dana za protivljenje ovrsi predviđen člankom 556. stavkom 1. [Zakonika o građanskom postupku] ovršenicima stoji na raspolaganju prekluzivni rok od mjesec dana za protivljenje ovrsi podnošenjem izvanredne žalbe koja se temelji na novim razlozima nedopuštenosti ovrhe koji su predviđeni u članku 557. stavku 1. točki 7. i članku 695. stavku 1. točki 4. [Zakonika o građanskom postupku].

Prekluzivni rok od mjesec dana računa se počevši od dana nakon dana stupanja na snagu ovog Zakona, a podnošenjem izvanredne žalbe stranaka postupak se prekida do konačne odluke o nedopuštenosti ovrhe u skladu s člankom 558. i člancima koji slijede kao i člankom 695. [Zakonika o građanskom postupku].

Ova prijelazna odredba primjenjuje se na sve ovršne postupke kod kojih još nije došlo do oduzimanja posjeda nekretnine u korist kupca u skladu s člankom 675. [Zakonika o građanskom postupku].

3. Isto tako, u ovršnim postupcima koji su u tijeku i u kojima je na dan stupanja na snagu ovog zakona već počeo teći rok od deset dana previđen člankom 556. stavkom 1. [Zakonika o građanskom postupku] ovršenicima također stoji na raspolaganju prekluzivni rok od mjesec dana iz prethodnog stavka za protivljenje ovrsi na temelju bilo kojeg razloga nedopuštenosti ovrhe iz članaka 557. i 695. [Zakonika o građanskom postupku].

4. Objavom ove odredbe smatra se da je izvršena potpuna i uredna dostava od koje počinju teći rokovi predviđeni u stavcima 2. i 3. ovoga članka te u tom smislu uopće nije potrebno donositi posebnu odluku.“

7 Članak 556. stavak 1. Zakonika o građanskom postupku glasi:

„Ako je ovršna isprava kondemnatorna sudska ili arbitražna odluka ili nagodba na temelju mirenja, ovršenik se može u roku od deset dana od dostave rješenja o ovrsi usprotiviti ovrsi podneskom u kojem tvrdi da je platio ili ispunio nalog iz izreke presude, arbitražnog pravorijeka ili nagodbe, o čemu mora priložiti pisani dokaz.

Također se može pozvati na to da je protekao rok u kojem se po zakonu može tražiti ovrha kao i na sporazume i nagodbe sklopljene radi izbjegavanja ovrhe, pod uvjetom da su ti sporazumi i nagodbe sastavljeni u obliku javnobilježničkog akta.“

8 Prema članku 557. Zakonika o građanskom postupku, koji se odnosi na protivljenje ovrsi na temelju ostalih ovršnih isprava koje nemaju svojstvo sudske ili arbitražne odluke:

„1. Ako se odredi ovrha na temelju isprava iz članka 517. stavka 2. točaka 4., 5., 6. i 7. kao i na temelju ostalih isprava sa snagom ovršnosti iz članka 517. stavka 2. točke 9., ovršenik se može usprotiviti ovrsi u rokovima i u oblicima koji su predviđeni prethodnim člankom samo ako ističe jedan od sljedećih razloga:

[...]

7° Isprava sadržava nepoštene odredbe.

2. Ako se ovršenik usprotivio ovrsi na temelju prethodnog stavka, tajnik suda mjerom upravljanja postupkom određuje prekid ovrhe.“

9 Članak 695. stavak 1. točka 4. i stavak 2. Zakonika o građanskom postupku glase:

„1. U postupcima iz ovog poglavlja ovršenikovo protivljenje ovrsi prihvaća se samo ako je osnovan jedan od sljedećih razloga:

[...]

(4) nepoštenost ugovorne odredbe na kojoj se temelji ovrha ili na osnovi koje se mogao utvrditi dospjeli iznos tražbine.

2. U slučaju protivljenja ovrsi u skladu s prethodnim stavkom, tajnik suda određuje prekid ovrhe i poziva stranke da pristupe sudu koji je donio rješenje o ovrsi. Poziv mora biti upućen najmanje petnaest dana prije održavanja dotične rasprave. Na toj raspravi sud saslušava stranke, ispituje dostavljene dokumente i drugog dana donosi odgovarajuću odluku u obliku rješenja."

Glavni postupak i prethodno pitanje

10 Prije stupanja na snagu Zakona 1/2013 15. svibnja 2013., BBVA je pokrenuo ovrhu na temelju hipoteke protiv D. Fernándeza Gabarre, P. Peñalve Lópeza i C. López Durán. Tog dana navedeni postupak još nije bio zaključen. Iz spisa koji je podnesen Sudu proizlazi da se ovrha odnosi na jedno parkirališno mjesto i predaju stvari.

11 Nakon što je 17. lipnja 2013. istekao rok od mjesec dana za podnošenje izvanredne žalbe protiv ovrhe na temelju hipoteke, predviđen spornom prijelaznom odredbom, ovršenici u glavnom postupku tvrdili su pred nacionalnim sudom da je prekluzivni rok utvrđen tom odredbom protivan Direktivi 93/13.

12 Naime, s jedne strane, prekluzivni rok od mjesec dana za isticanje nepoštenosti odredbi u ovršnoj ispravi ne samo da nije bio dovoljan sudovima, koji po službenoj dužnosti moraju provjeriti sadržaj ugovora o zajmu ili hipotekarnom kreditu u pogledu kojeg se vodi ovrha, nego *a fortiori* ni potrošačima, koji se moraju pozvati na moguću nepoštenost odredbi u tim ugovorima.

13 S druge strane, ovršenici u glavnom postupku tvrde da je, s obzirom na to da je prema stavku 4. sporne prijelazne odredbe prekluzivni rok od mjesec dana počeo teći od dostave objavom zakona u službenom listu, a ne pojedinačnom dostavom, potrošačima bio znatno otežan pristup pravosuđu, čak i ako su imali pravne zastupnike.

14 Sud koji je uputio zahtjev smatra da mu je radi donošenja odluke u predmetu koji se pred njim vodi nužna odluka Suda u pogledu toga kako pomiriti načelo prekluzivnosti postupovnih rokova, koje je usko povezano s načelom pravne sigurnosti, i zaštitu potrošača, koja ne zastarijeva i zahtijeva da se nepoštena odredba po službenoj dužnosti utvrdi ništetnom i izuzme iz ugovora, kako je predviđeno Direktivom 93/13 i sukladno tumačenju Suda u nedavnoj sudskoj praksi.

15 U tim je okolnostima Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Martorell (Prvostupanjski sud br. 4 u Martorellu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li smatrati da je rok od mjesec dana, određen četvrtom prijelaznom odredbom Zakona 1/2013 o mjerama za povećanje zaštite hipotekarnih dužnika, restrukturiranju duga i socijalnoj najamnini, protivan člancima 6. i 7. Direktive 93/13?"

O prethodnom pitanju

16 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članke 6. i 7. Direktive 93/13 tumačiti na način da se protive nacionalnoj prijelaznoj odredbi poput sporne prijelazne odredbe, koja u odnosu na potrošače protiv kojih je pokrenuta ovrha na temelju hipoteke prije dana stupanja na snagu zakona u kojem se nalazi ta odredba, a koja nije bila zaključena na taj dan, za protivljenje ovrsi, osobito zbog navodne nepoštenosti ugovornih odredbi, propisuje prekluzivni rok od mjesec dana računajući od prvog dana nakon dana objave tog zakona.

17 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, na samom početku valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi sustav zaštite koji provodi Direktiva 93/13 počiva na ideji da se potrošač nalazi u slabijem položaju u odnosu na prodavatelja ili pružatelja što se tiče pregovaračke snage i razine informacija (presude Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 44. kao i Sánchez Morcillo i Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 22.).

18 S obzirom na takav slabiji položaj, članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 propisuje da nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača. Radi se o odredbi s obvezujućim učinkom kojoj je cilj zamijeniti formalnu ravnotežu koju ugovor uspostavlja između prava i obveza suugovaratelja stvarnom ravnotežom koja će ponovno uspostaviti jednakost između potonjih (presuda Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, t. 40. i navedena sudska praksa).

19 Osim toga, s obzirom na narav i važnost javnog interesa zaštite potrošača, koji se nalaze u slabijem položaju u odnosu prema poslovnim subjektima, članak 7. stavak 1. navedene direktive obvezuje države članice da propišu odgovarajuća i djelotvorna sredstva za sprečavanje daljnje primjene nepoštenih odredaba u ugovorima koje poslovni subjekti sklapaju s potrošačima (presude Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, t. 68.; Kásler i Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, t. 78. kao i Unicaja Banco i Caixabank, C-482/13, C-484/13, C-485/13 i C-487/13, EU:C:2015:21, t. 30.).

20 Stoga je Sud naglasio da su nacionalni ovršni postupci, poput postupaka na temelju hipoteke, podvrgnuti zahtjevima koje je uvela sudska praksa Suda u svrhu djelotvorne zaštite potrošača (presuda Sánchez Morcillo i Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 25.).

21 Kako bi se uzela u obzir ta sudska praksa, a osobito nakon donošenja presude Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164), Zakon 1/2013 izmijenio je, među ostalim, članke Zakonika o građanskom postupku koji se odnose na postupak ovrhe na imovini pod hipotekom. Zato u postupcima koji su pokrenuti nakon stupanja na snagu Zakona 1/2013 ovršenikovo protivljenje ovrsi na temelju nepoštenosti ugovorne odredbe istaknuto u redovnom roku od deset dana od dana dostave rješenja o ovrsi sada omogućuje prekid ovršnog postupka na temelju hipoteke do donošenja konačne odluke o nedopuštenosti ovrhe.

22 U sklopu te reforme zakonodavstva, spornim prijelaznim odredbama željelo se obuhvatiti postupke koji su u tijeku na dan stupanja na snagu Zakona 1/2013 u kojima je rok za protivljenje ovrsi počeo teći ili je već istekao. Kako je to nezavisni odvjetnik naglasio u točki 34. svojeg mišljenja, unatoč činjenici da presude Suda imaju učinak *ex tunc*, to jest od dana stupanja na snagu tumačene odredbe, španjolski zakonodavac smatrao je nužnim uvesti prijelazni rok kako bi i potrošačima protiv kojih su u tijeku ovršni postupci omogućio da s učinkom na te postupke i u roku koji će propisati podnesu izvanrednu žalbu na temelju, među ostalim, činjenice nepoštenosti odredbi.

23 Valja ocijeniti protivi li se i, prema potrebi, u kojem dijelu Direktiva 93/13, kako ju je Sud protumačio u svojoj sudskoj praksi, a osobito počevši od presude Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164), prijelaznom roku koji je španjolski zakonodavac propisao Zakonom 1/2013.

24 U tom pogledu valjda utvrditi da, svakako, u nedostatku usklađivanja nacionalnih mehanizama ovrhe, načini određivanja roka za prigovor koji su dopušteni u okviru postupka ovrhe na temelju hipoteke potpadaju pod unutarnji pravni poredak država članica na temelju načela procesne autonomije potonjih. Međutim, Sud je naglasio da ti načini moraju ispunjavati dvostruki kriterij: da nisu nepovoljniji od onih koji uređuju slične situacije podvrgnute nacionalnom pravu (načelo ekvivalentnosti) i da ne čine nemogućim u praksi ili iznimno teškim vršenje prava dodijeljenih potrošačima pravom Unije (načelo učinkovitosti) (presude Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 50. i Barclays Bank, C-280/13, EU:C:2014:279, t. 37.).

25 Kada je riječ, s jedne strane, o načelu ekvivalentnosti, valja istaknuti da Sud ne raspolaže nijednim elementom koji bi potaknuo sumnju u pogledu usklađenosti sporne prijelazne odredbe s tim načelom.

26 S druge strane, što se tiče načela djelotvornosti, Sud je već presudio da se svaki slučaj u kojem se postavlja pitanje čini li nacionalna postupovna odredba nemogućom ili pretjerano teškom primjenu prava Unije mora analizirati uzimajući u obzir mjesto te odredbe u cjelokupnom postupku, njegovo odvijanje i osobitosti pred različitim nacionalnim sudovima. U toj perspektivi valja uzeti u obzir načela koja su temelj nacionalnog pravosudnog sustava, kao što je zaštita prava obrane te načelo pravne sigurnosti i dobrog odvijanja postupka (presuda Sánchez Morcillo i Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, t. 34. i navedena sudska praksa).

27 Ove elemente koji se spominju u navedenoj sudskoj praksi treba uzeti u obzir pri analiziranju značajki koje ima dotični rok u glavnom postupku. Stoga, kako je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 45. svojeg mišljenja, ta se analiza mora odnositi na dvije stvari, i to: trajanje prekluzivnog roka koji je utvrdio zakonodavac i odabrani način početka tog roka.

28 Što se tiče, kao prvo, trajanja roka, valja istaknuti da je određivanje razumnih prekluzivnih rokova za pokretanje postupaka u interesu pravne sigurnosti usklađeno s pravom Unije. Naime, takvi rokovi nisu takve naravi da u praksi onemogućavaju ili pretjerano otežavaju korištenje prava koja priznaje pravni poredak Unije (presuda Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, t. 41. i navedena sudska praksa).

29 Sud je također utvrdio da propisani rok mora biti stvarno dovoljan za pripremu i izradu djelotvornog pravnog lijeka (vidjeti u tom smislu presudu Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, t. 66.).

30 U konkretnom slučaju valja utvrditi da je rok od mjesec dana iznimno propisan prijelaznom odredbom kako bi se potrošačima koji su ovršenici u ovršnom postupku koji je u tijeku i u kojem je redovni rok od deset dana za protivljenje ovrsi već počeo teći ili je već istekao dala mogućnost da u istom postupku istaknu novi razlog nedopuštenosti ovrhe koji nije bio predviđen u vrijeme podnošenja predmetnog prijedloga sudu.

31 Stoga valja zaključiti da se u pogledu prekluzivnog roka od mjesec dana za podnošenje izvanredne žalbe, s obzirom na mjesto sporne prijelazne odredbe u cjelokupnom postupku ovrhe na temelju hipoteke, načelno ne čini da je stvarno nedovoljan za pripremu i izradu djelotvornog pravnog lijeka pa je, prema tome, razuman i proporcionalan u odnosu na predmetna prava i interese.

32 Slijedom toga, ne može se smatrati da sporna prijelazna odredba s obzirom na trajanje roka u kojem se potrošač može usprotiviti ovrsi na temelju hipoteke koja je u tijeku na dan stupanja na snagu Zakona 1/2013 krši načelo djelotvornosti.

33 Što se tiče, kao drugo, analize značajki predmetnog roka u glavnom postupku s obzirom na odabrani način početka roka, došlo se do sljedećih zaključaka.

34 Prije svega, nije sporno da Zakon 1/2013 o mjerama za povećanje zaštite hipotekarnih dužnika, restrukturiranju duga i socijalnoj najamnini, u kojem se nalazi i sporna prijelazna odredba, uspostavlja zakonodavni okvir od općeg učinka. Taj je zakon stupio na snagu danom objave u Boletín Oficial del Estado (BOE).

35 S obzirom na cilj povećane zaštite građana u mnogobrojnim slučajevima u vezi s hipotekarnim kreditima, Zakon 1/2013 izričito uključuje slučajeve potrošača protiv kojih je na dan stupanja na snagu tog zakona u tijeku ovrha na njihovoj imovini.

36 Međutim, ti su potrošači na dan pokretanja ovršnog postupka protiv njih bili obaviješteni pojedinačnom, osobnom dostavom o tome da se ovrsi mogu usprotiviti u roku od deset dana od dana dostave.

37 Unatoč tomu, navedena obavijest prije dana stupanja na snagu Zakona 1/2013 nije sadržavala informacije o pravu potrošača da se usprotive ovrsi pozivanjem na nepoštenost ugovorne odredbe koja služi kao osnova za ovrhu, s obzirom na to da je ta mogućnost unesena u članak 557. stavak 1. točku 7. Zakonika o građanskom postupku tek Zakonom 1/2013.

38 U tim okolnostima, osobito s obzirom na načela prava na obranu, pravne sigurnosti i zaštite legitimnih očekivanja, potrošači nisu mogli razumno očekivati da će moći ponovno osporavati dopuštenost ovrhe kada nisu bili obaviješteni na isti način u sklopu postupka kao što je to bio slučaj s prvom obavijesti.

39 Slijedom toga, valja istaknuti da sporna prijelazna odredba Zakona 1/2013, zbog toga što prema njoj prekluzivni rok počinje teći u konkretnom slučaju a da potrošači na koje se odnosi nisu osobno obaviješteni o mogućnosti isticanja novog razloga nedopuštenosti ovrhe u okviru ovršnog postupka koji je pokrenut prije stupanja na snagu tog zakona, ne može jamčiti potpuno ostvarenje prava na taj rok, a time i djelotvorno ostvarenje novog prava koje je priznato predmetnom izmjenom zakona.

40 Naime, uzimajući u obzir odvijanje, osobitosti i složenost postupka kao i mjerodavnog zakonodavstva, postoji znatna opasnost od toga da će navedeni rok proteći prije nego što potrošači na koje se on odnosi budu u stanju djelotvorno i korisno istaknuti svoja prava putem suda jer, među ostalim, zapravo nisu svjesni ili ne primjećuju točan opseg tih prava (vidjeti u tom smislu presudu Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, t. 58. i navedenu sudsku praksu).

41 Stoga valja zaključiti da sporna prijelazna odredba krši načelo djelotvornosti.

42 U svjetlu svih tih razmatranja, na upućeno pitanje valja odgovoriti tako da članke 6. i 7. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da se protive nacionalnoj prijelaznoj odredbi poput one u glavnom postupku, koja u odnosu na potrošače protiv kojih je pokrenuta ovrha na temelju hipoteke prije dana stupanja na snagu zakona u kojem se nalazi ta odredba, a koja nije bila zaključena na taj dan, za protivljenje ovrsi zbog navodne nepoštenosti ugovornih odredbi propisuje prekluzivni rok od mjesec dana računajući od prvog dana nakon dana objave tog zakona.

Troškovi

43 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članke 6. i 7. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način da se protive nacionalnoj prijelaznoj odredbi poput one u glavnom postupku, koja u odnosu na potrošače protiv kojih je pokrenuta ovrha na temelju hipoteke prije dana stupanja na snagu zakona u kojem se nalazi ta odredba, a koja nije bila zaključena na taj dan, za protivljenje ovrsi zbog navodne nepoštenosti ugovornih odredbi propisuje prekluzivni rok od mjesec dana računajući od prvog dana nakon dana objave tog zakona.

Potpisi